HE laeiksi metsälain, luonnonsuojelulain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (HE 30/2026 vp)

Ympäristövaliokunta 7.4.2026

lainsäädäntöneuvos Outi Kumpuvaara
erityisasiantuntija Antti Leinonen
lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale
Maa- ja metsätalousministeriö

Hallituksen esityksen tausta

- Esityksen taustalla on EU:n tuomioistuimen 1.8.2025 antama ratkaisu (Voore Mets, C-784/23), joka koskee lintudirektiivin tulkintaa ja erityisesti pesintäaikaisia metsänhakkuita
  - Lintudirektiivin tulkinta metsätalouden harjoittamisen osalta täsmentyi: metsänhakkuut voivat olla lintudirektiivissä tarkoitettua lintujen tahallista vahingoittamista ja häirintää
  - Tuoreen oikeustapauksen myötä on oikeustila metsätalouden harjoittamisen kannalta kansallisesti jossain määrin epäselvä
- Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää kansallista sääntelyä, jotta metsänhakkuu ja muu metsänkäsittely on myös jatkossa lintudirektiivin vaatimusten mukaista

Hallituksen esityksen valmistelu

- Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 §:ää koskevien muutosten osalta ympäristöministeriössä
- HE-luonnos oli lausuntokierroksella 26.1.-16.2.2026. Lausuntoja annettiin yhteensä 60 kappaletta.
  - Lausuntoyhteenveto julkaistu Hankeikkunassa
- Tavoitteena, että lait tulisivat voimaan mahdollisimman pian, koska lintujen pesintäaika alkaa keväällä

Metsälakiin uusi 10 c §

Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

- Metsälakiin lisättäisiin uusi 10 c §, jossa säädettäisiin metsänhakkuulle ja muulle metsätalouden harjoittamiselle rajoitukset ja velvoitteet linnuston huomioon ottamiseksi
  - Arvioitava ennakkoon käsittelyalueen linnustoa + toteutettava ennaltaehkäisevät toimenpiteet
  - Hakkuukielto rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsissä sekä korvissa ja rantametsissä pohjoisessa Suomessa 1.5-31.7 ja muualla Suomessa 15.4-15.7
  - Puunkorjuun yhteydessä on lisäksi pesintäaikana säästettävä edellisen puusukupolven isot haavat, kolopuut ja pystylahopuut
  - Havaittaessa suunnitteluvaiheessa / metsätaloustoimenpiteiden yhteydessä linnunpesä, jossa pesintä on käynnissä, toimenpiteet toteutettava niin, että pesää ei vahingoiteta
  - Harvalukuisten petolintujen pesän läheisyydessä kiellettyä sellainen metsätalouden harjoittaminen, joka johtaa pesinnän keskeytymiseen (tarkemmat säännökset MMM:n asetuksella)
  - Kun noudattaa 10 c §:ssä säädettyjä velvoitteita, kyse ei ole lintudirektiivin kieltojen rikkomisesta

Muita keskeisiä muutoksia

- Metsäkeskukselle säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa maanomistajalle / maanomistajan edustajalle / hakkuuoikeudenhaltijalle, jos metsänkäyttöilmoituksen alueella on rehevä lehtipuuvaltainen metsä, korpi tai rantametsä (metsälain 7 a §)
- Metsärikkomuksena rangaistavaksi säädettäisiin: (18 §)
  - pesintäajan hakkuurajoituksen rikkominen (lehtipuuvaltaiset metsät jne.)
  - edellisen puusukupolven isojen haapojen, kolopuiden ja pystylahopuiden hakkaaminen pesintäaikana
- Luonnonsuojelulakiin lisättäisiin lintujen häirintäkiellon toimeenpanoa selkeyttävät säännökset, jotta kansallinen sääntely vastaisi lintudirektiivin sisältöä
- Salassa pidettävien lintutietojen luovuttaminen yksityiselle taholle metsätalouden harjoittamisen yhteydessä
  - Metsälaki + luonnonsuojelulaki: oikeus saada salassa pidettäviä tietoja
  - Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettu laki: eräät sähköiset luovutustavat (luovutusten toistuvuus) + vaitiolovelvollisuus

Kiitos!